

Arends Leopoldas

Gimė 1817 12 04 Rokiškyje, mirė 1882 12 22 Berlyne, Vokietijoje, palaidotas Berlyno Mitės kapinėse. Pedagogas, stenografijos išradėjas

Mokėsi Rygoje (Latvija), studijavo Dorpatu (dabar Tartu, Estija) universitete farmaciją, kartu lankė kalbų, filosofijos ir istorijos paskaitas. 1841–1844 m. L. Arendsas buvo namų mokytojas viename Rusijos imperijos Kuršo gubernijos (dabar Latvija) dvare. 1844 m. išvyko į Vokietiją, gyveno ir dirbo Berlyne, užsiėmė privačia pedagogine veikla iki gyvenimo pabaigos 1882 m. Jis yra pripažintas vienu iš vokiečių stenografijos kūrėjų. L. Arendsas 1840 m. sugalvojo nesudėtingą greitraščio sistemą, kurioje naudojamos įprastos, bet šiek tiek supaprastintos rašybos raidės, išradingai jungiant balses su priebalsėmis. Arendso sistema, išplitusi nuo 1859 m., prigijo daugiausiai Vokietijos šiaurėje, taip pat buvo pritaikyta anglų, ispanų, lotynų ir švedų kalboms. Ji konkuravo su lygia greta paplitusiomis Gabelsbergerio (1834 m.) ir Stolze (1841 m.) stenografavimo sistemomis ir negalėjo prilygti joms patogumu. XIX a. pabaigoje Vokietijoje Arendso sistema neteko svarbos, tačiau jos principai susiliejo su kitomis stenografijos sistemomis, taip sudarydami visą šimtmetį, iki kompiuterių ir diktofonų eros, taikyto greitraščio pagrindą. Trumpas naujas mokymas rašyti greitraščiu (stenografuoti) 1850 m. buvo išleistas atskira knyga "Die Stenographie in 6 Lectionen zu erlernen". 1860 m. buvo paskelbtas pilnas ir išsamus jo išdėstymas L. Arendso knygoje "Vollständiger Leitfadeneiner etc. Stenographie oder Kurzschrift", kuri vėliau buvo išleista dar daugiau kaip 20 kartų. L. Arendsas parašė keletą dramos veikalų, išleido poezijos rinkinį ir trijų tomų knygą apie gamtą "Das Wunderreich der Natur" (vokiečių kalba, 1858 m.). 1878 m. Berlyne išleistas H. Grosse biografinis leidinys "Leopold A. F. Arends, der Begründer der rationellen Kurzschrift, der Wiederhersteller der alt-hebräischen Vokalmusik : Eine biogr. Skizze ..." (vokiečių kalba).

Knygos

Libussens Wahl : eindramatisches Gedicht in fünf Akten / von Leopold Arend. - Berlin : Neudorff, 1844. - 66 p.

Demosthenes oder Hellas Untergang; Trauerspiel in 5 Akten / Leop. Arend. - Berlin, 1848. - 8 S.

Die Stenographie in 6 Lectionen zu erlernen / Leopold A. F. Arends. – Berlin, 1850.

Vollständiger Leitfadeneiner rationellen, eben so leichter lernbaren, wiesich herauszuführenden Stenographie oder Kurzschrift, für Schölen und zum Selbstunterricht / Von Leopold A. F. Arends. - Berlin: F. Schulze 1860. - 1 Bl., 59 S., 7 Bl. 8

Ueber den Sprachgesang der Vorzeit u. die Herstellbarkeit der alt-hebräischen Vokalmusik : Leopold A. F. Arends ; Mit entprechenden Musikbeilagen. - Berlin: Fr. Schulze, 1867. - 123 S.

Eine Festgabe für Gemüth und Verstand / Leopold Arends. - Berlin : Wallroth, 1878. - XV, 206 S.

Das Wunderreich der Natur : leichtfaßlich und unterhaltend dargestellt / von L. A. F. Arends. - Berlin : Sacco

Das Wunderreich der Natur : leichtfaßlich und unterhaltend dargestellt . Th. 1
Chemie des menschlichen Körpers und der Nahrungsmittel, der Künste, Gewerbe etc. . Bd. 1 / Arends, Leopold Alexander Friedrich. - Berlin : Sacco, [1857], Th.1, Bd. 1

Das Wunderreich der Natur : Th. 2. Physik oder das Waltende der Naturkräfte : Arends, L[eopold] ; Von L[eopold] A. F. Arends. - Berlin : Sacco. 1858. - 445 S.

Apie L. Arendsą

Grosse, Heinrich. Leopold A. F. Arends, der Begründer der rationellen Kurzschrift, der Wiederhersteller der alt-hebräischen Vokalmusik : Eine biogr. Skizze ... Berlin : Koebke 1878. - 31 S.

Grosse, Heinrich. Leopold F. A. Arends Werden und Wirken : Für seine Jünger und Freunde geschild. von Dr. H. Grosse. Buch 1. [einz.] Die Jugendzeit d. Meisters Heiligenbeil. - Heiligenbeil: F. A. Schneide, 1896. – 28 S.

Manual de la estenografía racional de Leopoldo Arends : para el uso parlamentario y popular / por C. Moeller Ingram.
-

Buenos Aires [u.a.] : Coni [u.a.], 1870. - 32 S.

Kritische Würdigung der deutschen Kurzschrift-Systeme von Gabelsberger, Stolze und Arends / Fritz Kasselitz. – Berlin, 1875. - 44 S

A-B-C-bok i Leopold Arends' stenografi : Lundgren, Jetta, och Emmy Norman ; Illustr. - Stockholm: Bergval, 1922. - 104 S

Libulsas Wahl der derwürdigste Mann : Arends, [Leopold] / Hrsg. von Edmund Gaillard. - Berlin: Gerold, 1873. - 52 S.
- Serie: (Arends' ausgew. Schriften) (Stenographische Bibliothek. System Arends, Folge 1)

Šaltiniai

Lietuvių enciklopedija. – Boston, 1953-1985. – T. 1 (1953), p. 250.

Lietuviškoji enciklopedija. – Kaunas, 1933-1941. – T. 1 (1933), p. 987.

Blaževičius P. Apie Leopoldą Arendsą // Prie Nemunėlio. – 2012, Nr. 1, p. 34-35.